

ISSN 0347-8165

CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA

GEOHYDROLOGISKA FORSKNINGSGRUPPEN

Geologi

Geoteknik med grundläggning

Vattenbyggnad

Vattenförsörjnings - och avloppsteknik

Vägbyggnad

SÖDRA NÄSET

En intervjuundersökning rörande två alternativa
upprustningsförslag av gator och dagvattentransport

Jan Pettersson

Elisabeth Sjöberg

ISSN 0347-8165

CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA

GEOHYDROLOGISKA FORSKNINGSGRUPPEN

Geologi

Geoteknik med grundläggning

Vattenbyggnad

Vattenförsörjnings - och avloppsteknik

Vägbyggnad

SÖDRA NÄSET

En intervjuundersökning rörande två alternativa
upprustningsförslag av gator och dagvattentransport

Jan Pettersson
Elisabeth Sjöberg

Adress:
Chalmers tekniska högskola
Geohydrologiska forskningsgruppen
412 96 GÖTEBORG

INLEDNING

Föreliggande rapport avser att belysa fastighetsägares standardkrav och önskemål i samband med upprustning och stadsplanering av ett äldre område, bestående av både fritidshus och permanentbostäder.

En intervjuundersökning har utförts i området Södra Näset vilket avgränsas av stadsplanen med samma arbetsnamn. De boende har fått ta ställning till två upprustningsförslag rörande framtida stadsplanering.

Undersökningen belyser i första hand de intervjuades standardkrav samt synpunkter på gatuutformning och dagvattentransport. Den tar även upp mer övergripande frågor som berör inställning till kommunalt engagemang och framtida planläggning av ett område med denna karaktär.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
Undersökningens bakgrund	1
Tillvägagångssätt och urval	2
Området idag	4
Synpunkter på området i stort	10
Synpunkter på ett ökat kommunalt engagemang i Södra Näset	12
Standardkrav för gator	15
Standardkrav, drift	18
Avslutande kommentarer och sammanfattning	19

Bilaga 1 Chalmers förslag samt kommunens förslag

Bilaga 2 Intervjuguide samt presentation av förslagen (1 - 2 - 3)

UNDERSÖKNINGENS BAKGRUND

Bostadsområdet Södra Näset har sedan 1945 tillhört Göteborgs stad. Det har tidigare till största delen utnyttjats för fritidsboende, men har genom stadens expansion alltmer börjat tas i anspråk för helårsbostäder, vilket har motiverat en stadsplan för området.

Stadsplanen skall baseras på de normer som gäller för att ge varje bostadsområde en lägsta godtagbar standard. Tillämpningen av dessa regler och förordningar, i ett redan uppväxt bostadsområde, kan dock innebära stora ingrepp i miljön samt höga kostnader för de boende och samhället.

På senare tid har därför framkommit förslag om en modifierad standard i ett upprustningsområde, anpassad till områdets befintliga bebyggelse och naturliga miljö.

Rapporten "Södra Näset" - Alternativ gatuplanering för upprustning s-området Södra Näset Göteborg (meddelande nr 47 från Geohydrologiska Forskningsgruppen, Chalmers tekniska högskola)¹ - har undersökt de tekniska möjligheterna och konsekvenserna av ett alternativt utformande av gator och dagvattenhantering i Södra Näset.

Som en uppföljning och komplettering av denna undersökning har föreliggande intervjuundersökning kommit till stånd.

Genom att presentera 2 förslag för upprustningen av bostadsområdet för de boende (ett förslag enligt de rådande normer som gäller för en stadsplan, samt ett förslag baserat på de resultat som framkommit av ovanstående rapport från CIH se bil 1) har vi försökt spegla de boendes standardkrav samt inställning till en förestående stadsplanering av området.

Undersökningen har bekostats av Statens råd för byggnadsforskning (projektnr BFR 78025718) i samarbete med Erland Högberg, forskare och Gunnar Lannér, projektledare vid institutionen för vägbyggnad, CIH.

På uppdrag av Chalmers tekniska högskola

Jan Pettersson

Elisabeth Sjöberg

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT OCH URVAL

Fastighetsägare i Södra Näset har tidigare framfört synpunkter rörande kommunens stadsplaneförslag för området genom de olika remissförfaranden som funnits. Ett led i dessa förfaranden är att informera om planförslagen genom utställningar, annonsering m m. Detta för att ge fastighetsägare och andra berörda möjlighet och underlag för bedömning och ställningstagande.

Gemensamt för sådana informationsinsatser och det underlag som presenteras är att de ofta erbjuder ett förslag att ta ställning till. Bedömningar utifrån alternativa lösningar görs i mindre omfattning möjliga.

Genom det alternativa förslag för gatuplanering som presenterats vid Chalmers tekniska högskola har underlag skapats för en bedömning av stadsplanen för Södra Näset utifrån vidgade förutsättningar. Som tidigare antytts har det alternativa förslaget framkommit för att studera möjligheterna till en modifiering av normerna rörande vad som är "lägsta godtagbara standard" i ett upprustningsområde. Föreliggande intervjuundersökning får främst ses som en prövning av hur befintliga och alternativa normer upplevs fungera i ett specifikt område av sådan karaktär, deras effekter på områdets miljö och människornas relationer till densamma. Samtidigt bidrar resultaten även till det tillgängliga underlag som kommunen kan behöva för sin egen planering av detta och liknande områden.

Totalt har 30 fastighetsägare intervjuats. Av dessa bor 18 i området och 12 äger fritidshus. Med hjälp av stadsplanekartan har vi försökt sprida urvalet jämt geografiskt. Intervjupersonerna har kontaktats per telefon för överenskommelse om intervjutillfälle.

Fastighetsägarna har presenterats de olika förslagen med hjälp av skisser och texter som beskriver tekniska lösningar för dagvatten-transport, bakgrund för kostnadsberäkningar av de olika förslagen, deras effekter på miljön etc.

Därefter har de olika förslagen diskuterats. Ett intervjuformulär (bil 2) har använts. Frågorna i detta berör gatornas standard, dagvattentransporten, vägbelysningen, drift m m.

Dessutom tar frågeställningarna upp området i stort, miljön och hur den förändras.

OMRÅDET IDAG

Södra Näset ligger i sydvästra delen av Göteborgs kommun. Området begränsas i väster av Bredvik, i söder av Smithska udden, i öster av Askimsviken och i norr av Västergård.

Terrängen är starkt kuperad. Bergen är mot landssidan trädbevuxna och kalare mot havet. Bebyggelsen finns i huvudsak i dalgångarna. Gatorna i området är relativt smala och saknar trottoarer. Belysningen av vägarna är uppmonterad i befintliga ledningsstolpar med luftledning mellan belysningsenheterna.

Dagvattentransporten sker i huvudsak via diken. Området gör som helhet ett intryck av lantlig miljö.

Bebyggelsen i Södra Näset består idag av ca 160 fastigheter, varav ca 80 är permanentbostäder och ca 80 är fritidsbostäder.

Vi har som ovan nämnts valt ut 30 fastigheter ur det planerade upprustningsområdet och intervjuat ägarna till dessa.

De i undersökningen intervjuade invånarna har bott i Näset under relativt lång tid och materialet visar på att det varit ett stabilt boende med små förändringar vad det gäller in- och utflyttningar till området.

Man hade även i flera fall relationer till området genom anhöriga och bekanta, redan innan man skaffade sig hus i Näset. Cirka en tredjedel av de intervjuade har också kommit i besittning av fastigheterna vid dessa kontakter.

Antal år man bott i området	Antal hushåll
<u>1-9</u>	5
10-19	8
20-29	8
30-39	2
40-49	6
50-59	1
	n = 30

n = antalet intervjuade

Det har också varit relativt vanligt bland de husägare vi talat med att man haft fritidshus i området och byggt om dessa för permanentboende.

Detta är även planerna för hälften av fritidshusägarna i vårt material. I många fall har man sedan länge planerat denna ombyggnad/nybyggnation, men då det under merparten av den tid Göteborgs stad har förvaltat området rått byggnadsstopp, har det hittills varit omöjligt.

För framtiden är det dock rimligt att anta, att om vatten och avlopp dras in i området kommer flertalet av fritidshusen att permanentas.

De intervjuade har idag löst vattenfrågan genom egna borrhole eller grävda brunnar. Flertalet av de vidtalade anser att dessa ger en fullt tillfredsställande vattenförsörjning. I vissa fall har dock sommartid problem uppstått under torrperioder, då brunnarna sinat.

Vattenförsörjningen fungerar tillfredsställande	Vattenförsörjningen fungerar ej tillfredsställande
22	2
n = 30	

Vattenförsörjningen fungerar tillfredsställande för flertalet av de boende i området. Detta gäller även avloppshantering för de permanentboende. Dessa har löst avloppsfrågan genom slutna tankar eller genom anslutning till Näsets Avloppsförening. De fritidsboende i området har dock stora problem med avloppshantering, 8 av 12 låter avloppsvattnet rinna ut direkt i trädgården. När det gäller intervjumaterialet som helhet har man löst avloppsfrågan på följande sätt.

 Lösning av avloppsfrågan idag för de intervjuade

Näsets Avloppsförening	15	
Inget avlopp	10	
Sluten tank	5	
		n = 30

Naturligtvis är situationen otillfredsställande för de personer som idag inte har någon lösning på avloppsfrågan.

Detta framgår av nedanstående tabell:

Avloppshanteringen fungerar tillfredsställande	Avloppshanteringen fungerar <u>ej</u> tillfredsställande	
22	8	
		n = 30

Mot bakgrund av ovanstående beskrivna situation ter det sig naturligt att merparten av de intervjuade efterfrågar nytt VA-system.

På frågan om kommunalt VA är önskvärt formerar sig svaren på följande sätt:

Ja	Nej	Endast avlopp	Endast vatten	
20	3	5	2	
				n = 30

För dem av fritidsägarna som önskar att permanenta sin sommarstuga är det en förutsättning att avloppsfrågan är löst. Näsets Avloppsförening har av hälsovårdsmyndigheterna blivit förbjudna ytterligare belastning. Enda möjligheten i nuvarande läga att på ett mer tillfredsställande sätt lösa avloppsfrågan, är genom slutna tankar.

Trots att merparten av de vidtalade fritidshusägarna önskar permanenta sitt fritidshus, används dock dessa idag som sommarnöje, då man uppskattar Näsets rekreativsmöjligheter och den fördel området har genom sin närhet till Göteborgs centrum.

Den begränsade kommunala service som funnits i området har lett till att de boende själva investerat i området, både vad det gäller arbetsinsatser och ekonomiska utlägg. Man har inom området följande föreningar för att sköta olika sektorer av drift och underhåll:

Näsets Egnahemsförening

Medlemsantal: ca 100

Föreningens syfte: Att tillvarata de boendes intressen och verka som deras organ gentemot kommunala förvaltningar.

Näsets Avloppsförening

Medlemsantal: 33

Föreningens syfte: Sköta avloppshanteringen för de till föreningen anslutna medlemmarna.

Backa Näsets Vägförening

Medlemsantal: ca 100

Föreningens syfte: Sköta underhåll och nyanläggning av gator och vägar i området.

Det finns i området även ett antal föreningar som sköter en del av fritidsaktiviteterna i området:

Möttviks Badförening

Medlemsantal: ca 60

Föreningens syfte: Sköta badplatsen för medlemmar och besökande i form av renhållning och service.

Stegelholmens Badförening

Medlemsantal: 59

Föreningens syfte: Sköta Stegelholmens badplats för medlemmar och besökande i form av renhållning och service (badvakt, kiosk, toaletter osv).

Möttviks Båtförening

Medlemsantal: 90

Föreningens syfte: Vakthållning av områdets båtar

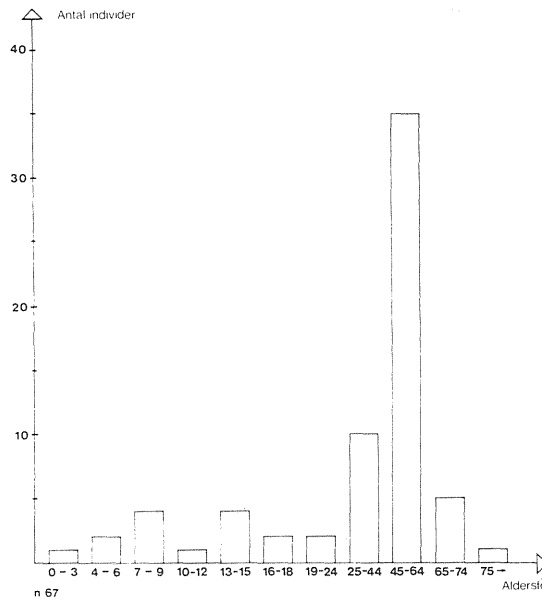
Antal föreningsanslutna i intervjumaterialet

<u>Förening</u>	<u>Antal</u>
Näsets Egnahemsförening	13
Näsets Avloppsförening	11
Backa Näsets vägförening	28
Möttviks Badförening	13
Stegelholmens Badförening	2
Möttviks Båtförening	3

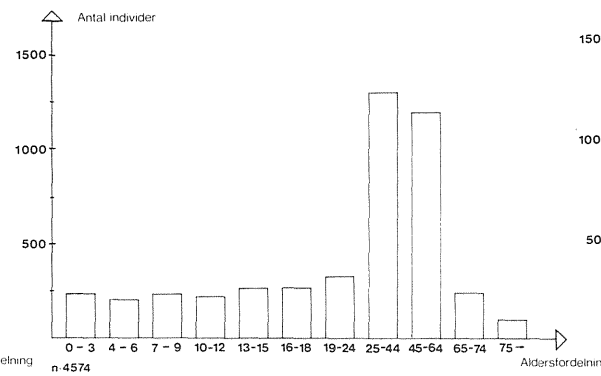
n = 30

Trots ett stort antal föreningar i området pekar inte svaren i vår undersökning på att föreningslivet i området är speciellt aktivt. Föreningarna sköter sina åligganden, men har i liten utsträckning någon ytterligare social funktion. Detta kan i viss mån bero på att sammanslutningarna har funnits under lång tid och utvecklat en fungerande rutin, men även, vilket flera har antytt, att de boende i området börjar bli "till åren" och inte längre orkar engagera sig i någon större omfattning.

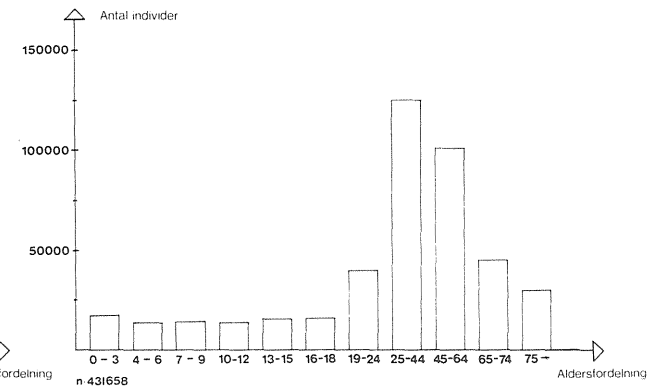
Åldersfördelning i
intervjumaterialet

Åldersfördelning i
Näset totalt

Åldersfördelning i
Göteborg totalt

Jämförs åldersfördelningen för Näset med fördelningen för Göteborg som helhet framkommer att personer mellan 45-64 år är överrepresenterade (vilket gäller i ännu högre grad för intervju-materialet).

SYNPUNKTER PÅ OMRÅDET I STORT

I undersökningen har de tillfrågade fått ange vad de speciellt uppskattar med Södra Näset i stort. Frågan har varit "öppen", dvs de svarande har inte haft möjlighet att avge sina preferenser genom fasta svarsalternativ. Trots detta har många av svaren "grupperat" sig kring ett antal värden och egenskaper som tillskrivits området.

Nedan redovisas svarsfördelningen. Som redan nämnts har svar förts samman vilka stått mycket nära varandra i betydelse.

Naturen	18	
Närheten till havet	21	
Närheten till staden	22	
Det ostörda läget	10	
Bra grannkontakter	4	
Lantlig miljö	3	
Fri bebyggelse	3	
Låg trafikintensitet	3	n = 30

Trots att svar har sammanförts , innehåller troligtvis ändå ovan redovisade kategorier överlappningar rörande vad som avses. Exempelvis kan "Lantlig miljö" och "Fri bebyggelse" stå nära i betydelse. Värden och egenskaper kan inte heller alltid ses isolerade från varandra. Samtidigt finns relevanta åtskillnader.

I det totala antalet svar kan ett övergripande förhållningssätt och värde urskiljas. En samlande rubricering är svår att göra. Av våra tillgängliga varianter blir nog "Lantlig miljö" den mest täckande.

De som har angett detta värde har pekat på hur området växt fram spontant utan klart medveten övergripande planering. Sammantaget med att kommunen varit restriktiv med byggnadstillstånd för området, har troligtvis den utvecklingen bidragit till att göra många av de övriga positiva egenskaperna möjliga.

Bland dem som angett "naturen" och "närheten till staden" finns många som vill uppmärksamma kombinationen av dessa två värden.

SYNPUNKTER PÅ ETT ÖKAT KOMMUNALT ENGAGEMANG I SÖDRA NÄSET

Mot bakgrund av vad som redovisats i det föregående avsnittet, dvs att fastighetsägarna i stor omfattning uppskattar Södra Näsets naturvärden, "lantliga miljö" etc, kan det uppfattas som en motsägelse att man samtidigt önskar ett ökat kommunalt engagemang i området. Dessutom har många efterfrågat den fördröjda stadsplanen. Hur man egentligen ser på ett framtida kommunalt engagemang skall fortstättningsvis beskrivas.

De tillfrågade har fått frågan om de är positiva eller negativa till ett mer omfattande kommunalt engagemang rörande områdets drift och planering. Svaren fördelar sig enligt följande:

Positiva	23
Negativa	6
Vet ej	1

n = 30

Som framgår är flertalet positiva. Men önskemål om ett ökat kommunalt engagemang i området kan tolkas på olika sätt. Utgångspunkten kan vara att man förväntar sig relativt stora ingrepp i området i riktning mot ett traditionellt stadsplanerat villaområde. Samtidigt kan andra enbart efterfråga vatten och avlopp i kommunal regi. Några har direkt uppgett att de främst är positiva pga att det förväntas bli lättare att få byggnadstillstånd.

Ett förtydligande av vad man förväntar sig kan erhållas genom svaren på vad man vill bevara i området, vad man vill förändra samt de standardkrav som uppgetts.

Följande tabell visar på vad de intervjuade vill bevara i Södra Näset. På samma sätt som för vad man uppskattat i området, har de svar sammanförts som stått mycket nära varandra. Siffrorna anger antal svar.

Naturens karaktär	25
Strandens utseende och funktion	15
Typ av fastigheter	10
(husbeståndets karaktär)	10
Antal fastigheter	6
Bredviks ängar	3
Bredviken	3
Djurlivet	3

Allmänt kan sägas att man önskar bevara naturvärden och boendemiljön i stort (fastighetsbestånd etc). Detta pekar på att man i stort önskar så små ingrepp som möjligt i området.

När det gäller vad de tillfrågade var missnöjda med samt ville förändra, framstår trafik- och parkeringsproblemen under fina baddagar som det mest uppmärksammade. Med anledning av detta önskar många en snar utbyggnad av Näsetvägens fulla sträckning fram till Smithska Udden. Dessutom önskas ytterligare parkeringsplatser i anslutning till baden. Några tillfrågade har ansett att baden är dåligt planerade. Övriga svar som återkommit mindre frekvent är:

Missnöjd med

Inget vatten och avlopp
 Lång tid innan stadsplanen kommer/kom
 För mycket bebyggelse på senare tid
 Eftersatt av kommunen
 Dåligt underhåll av gatubelysning

Vill förändra

Bättre röjning i naturen
 Utveckla baden
 Båthamn till Bredviken
 Bredare gator
 Bättre gatubelysning

Totalt sett har inte många angett något missnöje. Utöver trafik och parkeringsfrågan tycks ändå kommunens bristande engagemang i Södra Näset beröra relativt många. Detta har framkommit av olika spontana kommentarer från de intervjuade under de långa samtal som varit. Ett vanligt klagomål som återkommit är att kostnaden för VA stigit kontinuerligt vartefter man tvingats vänta på stadsplan för området. Bättre gatubelysning nämns också av några som ett önskemål. Det dåliga underhållet av denna har berörts av de tillfrågade. Vidare om detta under rubriken standardkrav.

Sammanlagt kan fastighetsägarnas förväntningar på kommunens engagemang i området sägas beröra VA-frågan, genomfartstrafik under sommaren, parkeringsplatser för badgäster, bättre fungerande gatubelysning och planering av badplatser.

De tillfrågades synpunkter på gatunätets utformning och standard redovisas i följande avsnitt.

STANDARDKRAV FÖR GATOR

Mot bakgrund av de mer allmänt formulerade förväntningarna på kommunens engagemang i Södra Näset, skall följande avsnitt redovisa fastighetsägarnas krav när det gäller gatornas utformning m m.

Som tidigare nämnts under rubriken "Tillvägagångssätt och urval" har de som ingått i undersökningen fått bedöma och ta ställning till olika förslag rörande gatornas standard.

De två grundläggande förslag som ingått kan i grova drag beskrivas som:

- A Förslag som i huvudsak följer gällande normer och regler för gators geometriska utformning (bredd, kurvor, nivåskillnader etc) och system för dagvattentransport:
- gatubredd 7 meter
 - backar jämnas ut och svackor fylls upp
 - dagvattnet leds bort via ett rörledningssystem
 - 50 km/h högsta tillåtna hastighet inom området
 - nytt konventionellt belysningsssystem med lyktstolpar
- B Förslag med modifierad standard, mer anpassat till områdets befintliga bebyggelse, miljö och fysiska förutsättningar:
- gatubredd 5.5 m
 - backar och svackor utjämnas endast i undantagsfall
 - dagvattnet leds bort via diken (0.9 m breda)
 - 30 km/h högsta tillåtna hastighet inom området
 - nuvarande enkla gatubelysning behålles, nya lyktstolpar vid gatusträckning som skall byggas till.

För- och nackdelar med de olika förslagen har diskuterats. Här finns inte utrymme för att i detalj gå in på dessa. Vi får hänvisa till den rapport som framställts vid Chalmers tekniska högskola (1) och som ligger till grund för denna intervjuundersökning.

Förslag A kan inte ses som kommunens aktuella. De förslag till stadsplan som ursprungligen framkom, följde i större utsträckning nämnda normer och föreskrifter. Dessa tidigare stadsplane-förslag har över tid modifierats i riktning mot "lågstandard-alternativet". Det senare, som framtagits vid Chalmers tekniska högskola får därför främst ses i jämförelse med de ursprungliga kommunala förslagen samt konventionella standardkrav. Samtidigt kvarstår skillnader i utformningen mellan den idag aktuella stadsplanen och Chalmers förslag, t ex dagvattentransporten och gatubelysning. I dessa fall kan jämförelser, utgångspunkter och ställningstaganden anses relevanta i förhållande till den kommande detaljprojekteringen.

<u>Standardkrav gator</u>	<u>Alternativ A</u>	<u>Alternativ B</u>
Bredd	-	30
Kurvor	-	30
Backar	-	30
Belysning	12	18
Dagvattentransport	4	26

n = 30

Alla tillfrågade föredrar alternativ B när det gäller bredd, kurvor och backar. Detta "lågstandardalternativ" motsvaras i stort av områdets nuvarande standard. De tillfrågade prioriterar ett bevarande av befintlig miljö i större utsträckning än högre gatustandard.

En majoritet av de tillfrågade vill bevara den gatubelysning som finns idag. Samtidigt är det relativt sett många som önskar ny belysning.

Eftersom resultaten samtidigt visar på ett ganska utbrett missnöje med drift och underhåll av idag; lampor har inte bytts ut, grenar har skadat luftledningarna etc, kan man anta att några efterfrågar helt ny belysning pga dessa driftstörningar.

Det finns även fastighetsägare som vill bevara nuvarande stolpar och ersätta luftledningarna med kabel i marken. Några kan tänka sig att endast ersätta armaturen.

Utifrån de olika svar som framkommit, kan slutsatsen dras att preferenserna motsvaras av ett förbättrat och kompletterat belysningsystem av idag. Detta stämmer också bra överens med den allmänt utbredda ambitionen att områdets karaktär skall bevaras så långt som möjligt.

Fastighetsägarna föredrar att dagvattnet tas om hand med hjälp av diken istället för dräneringsrör. En fördel anses vara detta alternativs skonsammare effekter på vattenbalansen i området. Dagvattnet förs inte bort från området utan tillförs grundvattnet.

Vid stora regnmängder har det förekommit mindre översvämningar i anslutning till tomter. I dessa fall finns det klara brister i systemet för dagvattentransporten. Diken har varit felaktigt placerade, haft otillräcklig dimension eller saknats helt. En utbyggnad och förbättring av dikessystemet i området är det alternativ som motiveras utifrån resultaten av undersökningen.

När man studerat de olika alternativen för gatustandard har också kostnaderna berörts. Anläggningskostnaderna för alternativ B ligger ca 30% under normalalternativet. De flesta fastighetsägare vill eftersträva en så låg kostnad som möjligt för kommunens ökade engagemang i området. Detta eftersom man i stort är nöjd med den standard man har idag.

STANDARDKRAV, DRIFT

De flesta anser att driften av gatorna fungerar bra idag. Man förväntar sig inga förändringar när kommunen tar över den. En majoritet ansåg det naturligt att en sådan förändring sker (i stort sett alla tillfrågade). Däremot anser många (24 av 30 tillfrågade) att saltning inte är önskvärd. Sandning är det alternativ som förespråkas.

De flesta (25 av 30) vill själva ansvara för underhåll av diken och väggrenar som ansluter till tomterna. Så är fallet idag och detta uppfattas fungera bra.

Avslutande kommentar och sammanfattning

Föreliggande undersökning avser att följa upp de resultat som framlagts i rapporten "Södra Näset" - Alternativ gatuplanering för upprustningsområdet Södra Näset i Göteborg (meddelande nr 47 från Geohydrologiska forskningsgruppen, CTH). Rapporten "Södra Näset" belyser de tekniska och ekonomiska konsekvenserna av en modifiering av de normer och förordningar som gäller i ett upprustningsområde, ett "lågstandard-alternativ".

Vi har låtit fastighetsägarna i Näset ta ställning till två alternativa förslag av vägnas utformning samt dagvattentransport. Det ena förslaget baserar sig på framkomna resultat ur ovanstående rapport "Södra Näset", det andra förslaget är utformat på basis av rådande RIGU-normer (riktlinjer för gators geometriska utformning) (se bil 1).

En intervjuundersökning med 30 fastighetsägare i Södra Näset (12 fritidshus, 18 permanentbostäder) har genomförts för att karlägga de boendes synpunkter.

Fastighetsägarna har presenterats de olika förslagen med hjälp av skisser och texter som belyser de tekniska lösningarna för dagvattentransport, gatuutformning, bakgrund för kostnadsberäkningarna för de olika förslagen, deras effekter osv.

För att ge en förståelse för den bakgrund och de framtidsplaner de boendes svar stammar ur ges i rapporten en områdesbeskrivning.

Södra Näset inkorporerades 1945 med Göteborgs stad. Under tiden före övertagandet hade området växt upp relativt spontant och med en blandning av fritidshus och permanentbostäder. Då det under merparten av tiden efter 1945 rått byggnadsstopp i området har denna karaktär av spontan och relativt gles bebyggelse bevarats, med den skillnaden att det idag är ett flertal av fritidshusen som har permanentats.

Områdets drift och underhåll har hittills skötts av de boendes olika intresseföreningar. Dessa har av naturliga skäl inte haft ekonomiska möjligheter och förmodligen inte heller önskan att göra några större ingrepp i områdets utformning. Själva områdets karaktär av "lantlig miljö" har av ovanstående skäl i stor utsträckning bevarats.

Svaren i vår undersökning pekar på de boendes önskan att området, även efter det ingrepp stadsplanen innebär, skall kunna få behålla denna karaktär och de värden den ger i form av orörd natur och strövområden.

När det gäller de boendes standardkrav rörande områdets framtida planering, överensstämmer dessa till största delen med CTH:s förslag om en modifierad standard för ett upprustningsområde.

Enligt CTH:s förslag bör gatunätets nuvarande standard i bostadsområdet kunna svälja trafikbelastning samt uppfylla trafiksäkerhetskrav även efter en utökning av fastigheter i området. Genom intervjuerna har det framkommit att de boendes krav på gatornas standard är tillfredsställda genom det befintliga gatunätet. (Önskvärt är dock att en större väg för transport av besökande till badet kommer till stånd för att minska trafikbelastningen inne i bostadsområdet som varma somardagar kan vara mycket besvärande).

Dagvattentransporten i området sker idag via ett dikessystem. Enligt de undersökningar CTH:s förslag baserar sig på är detta ur miljösynpunkt det mest skonsamma systemet genom att vattnet återinfiltreras till grundvattnet. Det är dessutom det mest ekonomiska systemet genom lägre kostnader för anläggning och drift. De boende i området är till största delen eniga om att detta även i framtiden är en fullt acceptabel och önskvärd lösning av dagvattenfrågan.

Gatubelysningen i området är idag uppsatt i telefonstolparna med luftledningarna mellan belysningsenheterna. CTH:s förslag är att dessa sparas även efter en upprustning av området. Enligt förslaget, som baserar sig på de rådande normerna, byts den befintliga mot en konventionell gatubelysning.

På grund av de driftstörningar som varit samt vad ca hälften av de intervjuade ansett som undermålig upplysning av vägarna, anser denna grupp att man bör byta ut den gamla belysningen mot ett nytt konventionellt gatubelysningssystem.

De övriga är dock helt tillfredsställda med nuvarande belysning. Troligen skulle detta system kunna tillfredsställa alla boendes krav om man kunde eliminera de driftstörningar som idag varit källa till missnöje.

Drift och underhåll av Södra Näsets gator har som ovan nämnts skötts genom området vägförening. Vid kommunalt övertagande av skötseln förväntar man sig inga större förändringar, utan att denna kommer och bör fungera i ungefär samma omfattning som idag. Det enda man bestämt vill undvika är saltning av vägarna.

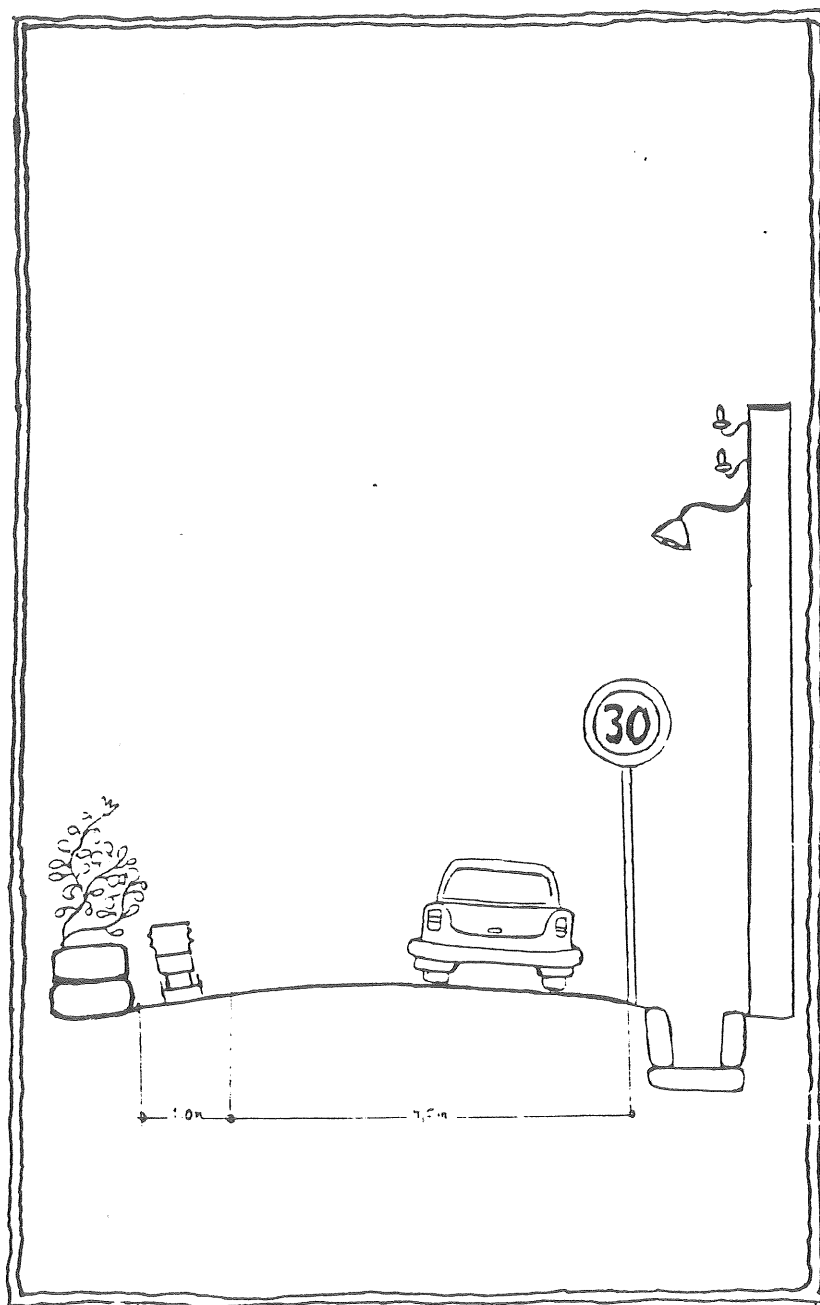
Södra Näset är ett område som av de flesta boende anses fungera tillfredsställande. Ett kommunalt övertagande önskas följa den utformning, struktur och skötsel som byggts upp i området.

Problematiserande är dock avloppsfrågan för de fritidsboende i området som önskar permanenta sitt fritidshus. Det är detta kvarstående problem som man i första hand önskar få löst genom den tilltänkta upprustningen av området.

I övrigt anses området till största delen uppfylla de boendes standardkrav och det är utifrån dessa synpunkter helt rimligt att förorda en upprustning av området utifrån modifierade normer vad det gäller den yttre miljön, gatuutformning, dagvattentransport och belysning.

CHALMERS FÖRSLAG

1 (4)

★ Nuvarande enkla gatubelysning behålles - nya lyktstolpar enbart vid de gatusträckor, som enligt planen skall byggas till

★ Gatubredd 5,5 meter, varav 1 meter gång- och cykelbana

★ Backar och svackor utjämnas endast i undantagsfall

★ 30 km/tim högsta tillåtna hastighet inom själva bostadsområdet

★ Dagvattnet leds bort via diken (0,9 m breda) Därigenom påverkas inte vattenbalansen så mycket, dvs risken för sättningar och skador på växtligheten minskar. På vintern kan den bortplogade snön läggas i diken och behöver alltså inte inkräkta på gångbanan

★ I jämförelse med kommunens förslag sparas 0,6 meter i totalbredd – intrånget på tomterna blir alltså mindre och flera häckar och murar kan bevaras än i det andra förslaget

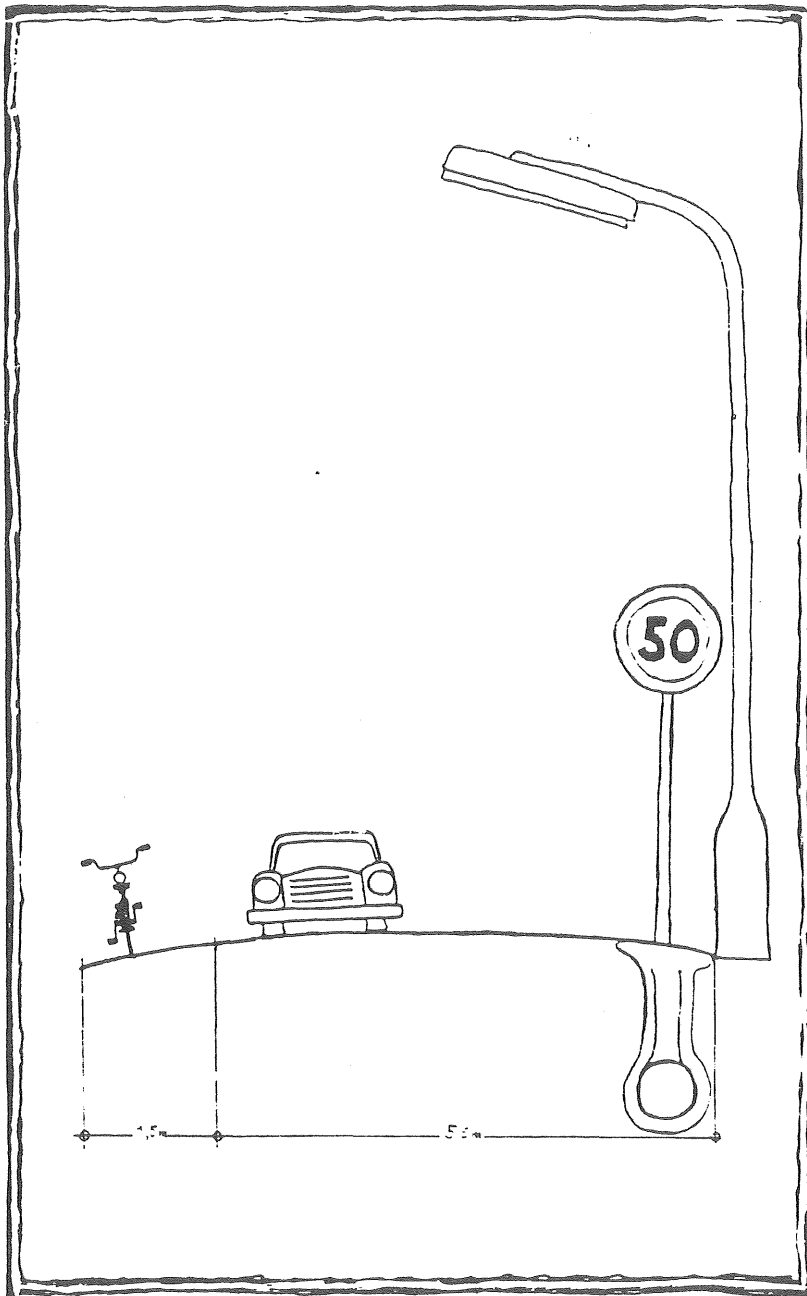
Anläggningskostnad: 34 000 kr/hus

Drift och underhåll: 240 kr/hus och år (gator, belysning och VA-system)

OBS! Bilden står för en ide ; inte som konkret exempel på hur Näset kommer att se ut enl. förslaget

KOMMUNENS FÖRSLAG

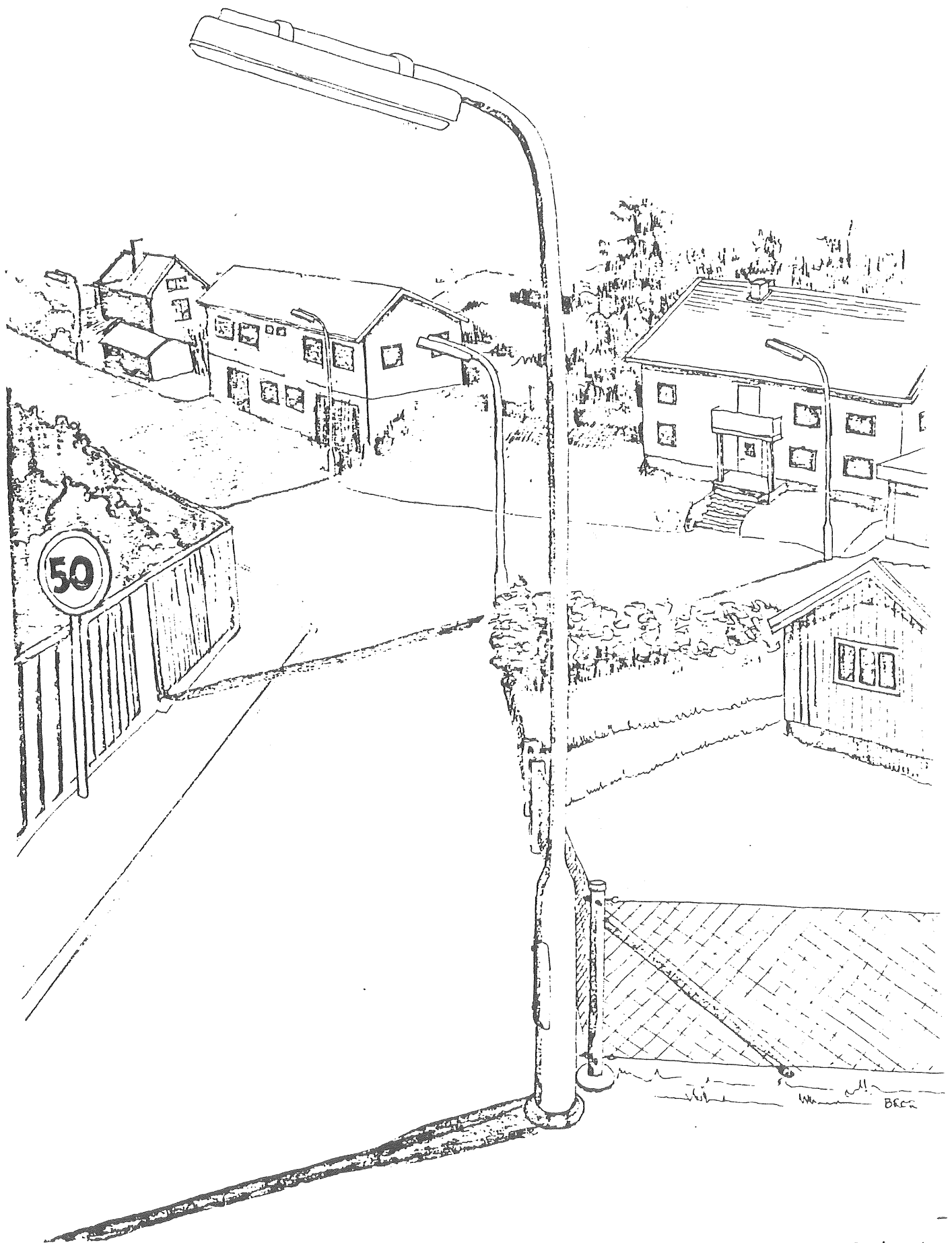
- ★ Nytt konventionellt belysnings-system med lyktstolpar
- ★ Gatubredd 7 meter, varav 1,5 meter gång- och cykelbana
- ★ Backar jämnas ut och svackor fylls upp
- ★ 50 km/tim högsta tillåtna hastighet inom själva bostadsområdet

★ Dagvattnet leds bort via ett rörledningssystem. Detta påverkar vattenbalansen, vilket kan skada växtligheten och medföra sättningar. Ifall detta vatten leds ut i badviken kommer mängden föroreningar där att öka

★ På grund av gatornas utformning måste delar av tomterna exproprieras. Ett antal häckar, murar etc kommer att tas bort

Anläggningskostnad: 48 000 kr/hus

Drift och underhåll: 570 kr/hus och år (gator, belysning och VA-system)

OBS! Bilden står för en ide ; inte som konkret exempel på hur Niset kommer att se ut enl. förslaget

16 Vilken inställning finns till:

a) ett mer omfattande kommunalt engagemang rörande områdets drift och planering?

b) ett utökat engagemang från de boendes sida rörande drift/planering?

17 Upplever man att det finns tillräckligt utvecklade sociala relationer för att bilda grund för gemensam drift och planering rörande området?

18 Vilken kunskap finns rörande stadsplanerna för området?

19 Hur har denna förvärvats?

PRESENTATION AV FÖRSLAGEN (1 - 2 - 3)

Standardkrav

I Gator

20 Vilka krav finns rörande:

- bredd
- kurvor
- backar
- belysning
- dagvattentransport (diken eller nedgrävda dräneringsrör)

21 Vilken omfattning anser man att biltrafiken inom området skall ha?

II Drift

22 Vilka krav finns rörande:

- snöröjning
- saltning
- vägbeläggning
- gräsklippning, städning
- sophämtning, hantering

III Vatten-avlopp

23 Hur har man idag löst avloppsfrågan?

Fungerar detta tillfredsställande

24 Hur har man idag löst vattenfrågan? (Enskilt, tillsammans med grannar. Djupborrad brunn, grävd brunn etc).

Fungerar detta tillfredsställande?

25. Är kommunalt VA önskvärt, eller ej?

Synpunkter på området

9 Vad uppskattar man mest om Näset?

10 Vad är man missnöjd med?

11 Vad vill man bevara?

Vad vill man förändra?

Sociala förhållanden och handlingsberedskap i området

12 Vilka gemenskaper och föreningar tillhör man?

13 Om vägförening eller annan typ av förening finns som sköter områdets drift/planering.

Hur fungerar dessa?

Vilka engagemang krävs av den enskilda individen?

14 Hur har förenings- och gemenskapsliv förändrats över tid?

15 Bortsett från engagemang i föreningsliv; har man på annat sätt, tillsammans med grannar, arbetat med bebyggande och installation av ex el, vatten och avlopp?

Notförteckning

Not 1 Södra Näset - ett exempel på förenklad utformning av gator och dagvattensystem i ett upprustningsområde. Meddelande nr 47.

Institutionerna för
Geologi
Geoteknik med grundläggning
Vattenbyggnad
Vattenförsörjnings- och avloppsteknik

Meddelande:

- nr 1 Urbaniseringsprocessens inverkan på ytvattenavrinning och grundvattenbildning. Lägesrapporter (1972-07-01 - 1973-03-01). 1973. 100 sidor. (Utgången)
- nr 2 Leif Carlsson: Grundvattenavsänkning Del 1. Evaluering av akviferers geohydrologiska data med hjälp av provpumpningsdata. 1973. 67 sidor.
- nr 3 Leif Carlsson: Grundvattenavsänkning Del 2. Evaluering av lågpermeabla lagars hydrauliska diffusivitet med hjälp av provpumpningsdata. 1973. 17 sidor.
- nr 4 Viktor Arnell: Nederbördsräknare. En sammanställning av några olika mätyper. 1973. 39 sidor. (Utgången)
- nr 5 Viktor Arnell: Intensitets-varaktighetskurvor för häftiga regn i Göteborg under 45-årsperioden 1926-1971. 1974. 68 sidor.
- nr 6 Urbaniseringsprocessens inverkan på ytvattenavrinning och grundvattenbildning. Lägesrapporter (1973-03-01 - 1974-02-01). 1974. 167 sidor.
- nr 7 Olov Holmstrand, Per O Wedel: Ingenjörsgelogiska kartor - litteraturstudier. 1974. 55 sidor. (Utgången)
- nr 8 Anders Sjöberg: Interim Report. Mathematical Models for Gradually Varied Unsteady Free Flow. Development and Discussion of Basic Equations. Preliminary Studies of Methods for Flood Routing in Storm Drains. 1974. 74 sidor. (Utgången).
- nr 9 Olov Holmstrand (red.): Seminarium om ingenjörsgelogiska kartor. 1974. 38 sidor. (Utgången).
- nr 10 Viktor Arnell, Börje Sjölander: Mätning av nederbördsintensiteter i Göteborgsregionen. Stationsbeskrivning. 1974. 53 sidor. (Utgången).
- nr 11 Per-Arne Malmquist, Gilbert Svensson: Dagvattnets beskaffenhet och egenskaper. Sammanställning av utförda dagvattenundersökningar i Stockholm och Göteborg 1969-1972. Engelsk sammanfattning. 1974. 46 sidor. (Utgången).
- nr 12 Viktor Arnell, Sven Lyngfelt: Interimrapport. Beräkningsmodell för simulering av dagvattenflöde inom bebyggda områden. Geohydrologiska forskningsgruppen i samarbete med VA-verket i Göteborg, meddelande nr 12, 1975. 50 sidor.
- nr 13 Viktor Arnell, Sven Lyngfelt: Nederbörds-avrinningsmätningar i Bergsjön, Göteborg 1973-1974. 1975. 92 sidor.
- nr 14 Per-Arne Malmquist, Gilbert Svensson: Delrapport. Dagvattnets sammansättning i Göteborg. Engelsk sammanfattning. 1975. 73 sidor.
- nr 15 Dagvatten. Uppsatser presenterade vid konferens om urban hydrologi i Sarpsborg 1975. 1976. 33 sidor. 15:-. Följande uppsatser ingår:
Arnell V. Beräkningsmetod för analys av dagvattenflödet inom ett urbant område.
Lyngfelt S. Nederbörds-avrinningsstudier i Bergsjön, Göteborg.
Sjöberg A. CTH-ledningsnätmodell DAGVL-A.
Svensson G. Dagvattnets sammansättning, inverkan av urbanisering. (Utgången).
- nr 16 Grundvatten. Uppsatser presenterade vid konferens om urban hydrologi i Sarpsborg 1975. 1976. 43 sidor. 15:-. Följande uppsatser ingår:
Andréasson L, Cederwall K. Rubbningar av grundvattenbalansen i urbana områden.
Carlsson L. Djupinfiltration i slutna akviferer.
Torstensson B-A. Följder av grundvattensänkning inom lerområden.
Wedel P. Exempel på dränering av jordlager på grund av tunnelbyggande. (Utgången).
- nr 17 Olov Holmstrand, Per Wedel: Markvattenundersökningar i ett urbant område. 1976. 127 sidor.
- nr 18 Göran Ejdeling: Beräkningsmodeller för prognos av grundvattenförhållanden. 1978. 130 sidor.
- nr 19 Viktor Arnell, Jan Falk, Per-Arne Malmquist: Urban Storm Water Research in Sweden. 1977. 30 sidor.
- nr 20 Viktor Arnell: Studier av amerikansk dagvattenteknik. Resa i december 1976. 1977. 64 sidor.
- nr 21 Leif Carlsson: Reserapport från studieresa i USA samt deltagande i 2nd International Symposium on Land Subsidence in Anaheim, USA. 29 nov-17 dec 1976. 1977. 61 sidor.
- nr 22 Per O Wedel: Grundvattenbildning, samspillet jordlager och berggrund. Exemplifierat från ett försöksområde i Angered. 1978. 130 sidor.
- nr 23 Viktor Arnell: Nederbördsdata vid dimensionering av dagvattensystem med hjälp av detaljerade beräkningsmodeller. En inledande studie. 1977. 29 sidor.
- nr 24 Leif Carlsson, Klas Cederwall: Urbaniseringsprocessens inverkan på ytvattenavrinning och grundvattenbildning. Geohydrologisk forskning vid CTH, Sektion V, under perioden 1972-75. 1977. 17 sidor
- nr 25 Lars O Ericsson (red.): Lokalt omhändertagande av dagvatten. Delrapport från första verksamhetsåret 1976-02-01 - 1977-01-31. 1977. 120 sidor.
- nr 26 Ann-Carin Andersson, Jan Berntsson: Kontrollerad grundvattenbalans genom djupinfiltration. En inventering av djupinfiltrationsprojekt. 1978. 273 sidor.
- nr 27 Anders Eriksson, Per Lindvall: Lokalt omhändertagande av dagvatten. Resultatredovisning av enkät rörande drift och konstruktion av perkolationsanläggningar. 1978. 126 sidor.

- nr 28 Olov Holmstrand (red.): Lokalt omhändertagande av dagvatten. Delrapport nr 2 från perioden 1977-02-01 - 1977-11-30. 1978. 69 sidor.
- nr 29 Leif Carlsson: Djupinfiltrationsstudier i Angered. 1978. 70 sidor.
- nr 30 Lars O Ericsson: Infiltrationsprocessen i en dagvattenmodell. Teori, Undersökning, Mätning och Utvärdering. 1978. 45 sidor.
- nr 31 Lars O Ericsson: Permeabilitetsbestämning i fält vid perkolationsmagasin. Dimensionering. 1978. 15 sidor.
- nr 32 Lars O Ericsson, Stig Hård: Infiltrationsundersökningar i stadsdelen Ryd, Linköping. 1978. 145 sidor.
- nr 33 Jan Hällgren, Per-Arne Malmquist: Urban Hydrology Research in Sweden 1978. Swedish Coordinating Committee for Urban Hydrology Research. 1978. 14 sidor.
- nr 34 Bo Lind, Göte Nordin: Geohydrologi och vegetation i Dalen 5, Karlskoga. 1978. 63 sidor.
- nr 35 Eivor Bucht, Bo Lind: Metodfrågor vid naturanpassad stadsplanering - erfarenheter från studie i Karlskoga. 1978. 65 sidor.
- nr 36 Anders Sjöberg, Jan Lundgren, Thomas Asp, Henriette Melin: Manual för ILLUDAS (version S2). Ett datorprogram för dimensionering och analys av dagvattensystem. 1979. 67 sidor.
- nr 37 Per-Arne Malmquist m fl: Papers on Urban Hydrology 1977-78. 99 sidor.
- nr 38 Viktor Arnell, Per-Arne Malmquist, Bo-Göran Lindquist, Gilbert Svensson: Uppsatser om Dagvattenteknik 1978. 30 sidor.
- nr 39 Bo Lind: Dagvatteninfiltration - förutsättningar inom ett bergsområde, Östra Gårdsten i Göteborg. 1979. 32 sidor.
- nr 40 Per-Arne Malmquist (red.): Geohydrologiska forskningsgruppen 1972-78. Sammanställning av uppnådda resultat. 1979. 96 sidor. Kostnadsfri.
- nr 41 Gilbert Svensson, Kjell Øren: Planeringsmodeller för avloppssystem. NIVA-modellen tillämpad på Torslanda avrinningsområde. 1979. 71 sidor.
- nr 42 Per-Arne Malmquist (red.): Infiltrera dagvatten. Diskussioner och figurer från CTH-seminarium 1979-04-20. 1979. 86 sidor.
- nr 43 Bo Lind: Dagvatteninfiltration - perkolationsanläggning i Halmstad. 1979. 58 sidor.
- nr 44 Viktor Arnell, Thomas Asp: Beräkning av bräddvattenmängder. Nederbördens varaktighet och mängd vid Lundby i Göteborg 1921-1939. 1979. 80 sidor.
- nr 45 Stig Hård, Thomas Holm, Sven Jonasson: Dagvatteninfiltration på grönytor - Litteraturstudie, kunskaps-sammanställning och hypotes. 1979. 278 sidor.
- nr 46 Per-Arne Malmquist, Per Lindvall: Dräneringsrörs igensättning - en jämförande laboratoriestudie. 1979. 44 sidor.
- nr 47 Per-Arne Malmquist, Gunnar Lannér, Erland Högberg, Per Lindvall: SÖDRA NÄSET - ett exempel på för- enklad utformning av gator och dagvattensystem i ett upprustningsområde. 1980.
- nr 48 Viktor Arnell, Håkan Strandner, Gilbert Svensson: Dagvattnets mängd och beskaffenhet i stadsdelen Ryd i Linköping, 1976-77. 1980.
- nr 49 Lars O. Ericsson, Stig Hård: Termisk registrering, en metod att kartera markvattenhalt - Termovisionsförsök i klimatkammare. 1980. 65 sidor.
- nr 50 Viktor Arnell: Dimensionering och analys av dagvattensystem. Val av beräkningsmetod. 1980. 56 sidor, 22 figurer.
- nr 51 Lars O Ericsson: Markvattenförhållanden i urbana områden. Slutrapport.
- nr 52 Olov Holmstrand (red): Ingenjörsgelogisk kartering. Seminarium 1980-04-17. 110 sid, 25:- kr.
- nr 53 Olov Holmstrand: Lokalt omhändertagande av dagvatten. Sammanfattning av forskning om dagvatteninfiltration vid CTH 1976-79. 90 sid. 25:- kr.
- nr 54 Olov Holmstrand, Bo Lind, Per Lindvall, Lars-Ove Sörman: Perkolationsmagasin i ett lerområde. Lokalt omhändertagande av dagvatten i Bratthammar, Göteborg. 172 sidor. 25:- kr.
- nr 55 Erland Högberg, Gunnar Lannér: Gatuplanering i bostadsområden i utlandet. Nya principer och lösningar i Danmark, Holland och England. 1981. 25:- kr. 110 sidor.
- nr 56 Sven Lyngfelt: Dimensionering av dagvattensystem. Rationella metoden. 1981. 25:- kr. 82 sidor.
- nr 57 Erland Högberg: Samband mellan gatustandard och trafiksäkerhet i bostadsområden. En förstudie. 1981. 25:- kr.
- nr 58 Jan A Berntson: Portryckförändringar och markrörelser orsakade av trädvegetation. 1980. 25:- kr. 121 sidor.
- nr 59 Per-Arne Malmquist, Stig Hård: Grundvattenpåverkan av dagvatteninfiltration. 1981. 25:- kr
- nr 60 Annika Lindblad: Infiltrationsmätningar utförda vid Geologiska institutionen, CTH/GU, 1972-1980. Sammanställning och statistisk bearbetning. 1981. 78 sidor. 25:- kr.